

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВОЇ МЕДИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ

Колошко Ювіта,
викладач

Національного університету цивільного захисту України

Судова медична експертиза є невід'ємною частиною правової системи будь-якої країни. Вона допомагає встановлювати об'єктивні факти, які мають значення для розгляду справи в суді. У цивільних справах судова медична експертиза відіграє важливу роль у вирішенні різноманітних питань, пов'язаних із здоров'ям, медичною допомогою, травмами та іншими аспектами. Розглянемо особливості проведення судової медичної експертизи у цивільних справах, її етапи, види, роль експертів, а також правові аспекти її використання.

Судова медична експертиза (СМЕ) – це науково обґрунтоване дослідження, що здійснюється експертами з метою встановлення медичних фактів, які мають значення для судового розгляду [1]. У цивільних справах мета СМЕ може включати:

- Встановлення причин травм або захворювань.
- Визначення ступеня шкоди здоров'ю.
- Визначення причинно-наслідкового зв'язку між медичними втручаннями та наслідками для здоров'я.
- Оцінка правильності надання медичної допомоги.
- Встановлення психічного стану особи.

У цивільних справах можуть проводитися різні види судової медичної експертизи, залежно від конкретних питань, що потребують вирішення. Основні види СМЕ включають [1]:

- Судово-медична експертиза тілесних ушкоджень: дослідження травм, їх тяжкості, причин і наслідків.
- Судово-медична експертиза причин смерті: встановлення причин смерті у випадках сумнівного характеру.
- Судово-медична експертиза з питань медичної допомоги: оцінка якості надання медичної допомоги та встановлення можливих помилок або недоліків у лікуванні.
- Судово-медична експертиза психічного стану: визначення психічного стану особи на момент вчинення певних дій або подій.

Процес проведення судової медичної експертизи у цивільних справах включає кілька основних етапів:

- Призначення експертизи: Суд або інші компетентні органи приймають рішення про призначення СМЕ, визначають питання, які потребують вирішення, та залучають відповідних експертів.

– Збір інформації: Експерти отримують доступ до медичної документації, свідчень, матеріалів справи, а також можуть здійснювати огляд потерпілих або інших осіб.

– Проведення дослідження: Експерти здійснюють необхідні медичні дослідження, аналізують отримані дані, використовують спеціалізовані методи та інструменти.

– Складання експертного висновку: На основі проведених досліджень експерти складають висновок, у якому викладають свої результати, аргументи та висновки щодо поставлених питань.

– Надання висновку суду: Експертний висновок надається суду або іншим компетентним органам для використання у процесі розгляду справи.

Судові медичні експерти [2] – це висококваліфіковані фахівці у галузі медицини, які мають спеціальні знання та досвід для проведення експертиз. Вони повинні володіти широкими знаннями у своїй галузі, а також бути об'єктивними та неупередженими. Основні обов'язки судових медичних експертів включають:

– Проведення об'єктивного та всебічного дослідження.

– Висновок на основі наукових даних та методик.

– Відповідальність за достовірність наданих даних та висновків.

– Участь у судових засіданнях для пояснення та обґрунтування своїх висновків.

Судова медична експертиза у цивільних справах регулюється законодавством, яке визначає порядок її проведення, права та обов'язки експертів, а також використання експертних висновків у судовому процесі [2]. Основні правові аспекти включають:

– Призначення експертизи: Суд або інші компетентні органи мають право призначати СМЕ у разі необхідності встановлення медичних фактів.

– Права та обов'язки експертів: Експерти мають право на доступ до необхідної інформації, проведення досліджень та складання висновків. Вони також зобов'язані діяти об'єктивно та професійно.

– Використання експертних висновків: Висновки судових медичних експертів є важливим доказом у судовому процесі і можуть впливати на прийняття рішень.

Отже, судова медична експертиза є важливим інструментом у цивільних справах, що дозволяє встановлювати об'єктивні медичні факти, необхідні для справедливого розгляду справи. Проведення СМЕ вимагає високої кваліфікації експертів, об'єктивності та дотримання законодавчих норм. Її результати можуть мати значний вплив на прийняття судових рішень, забезпечуючи справедливість та правову захищеність громадян.

Література:

1. Судова експертиза в цивільних справах: теорія та практика / Ю.М. Жигалов, В.Ф. Антонюк. – Київ: Юрінком Інтер, 2019. – 352 с.
2. Судова експертиза: методологія, практика, перспектива розвитку / за ред. І.О. Маркіна. – Київ: Вид. центр «Академія», 2021. – 294 с.

ОСНОВНІ ВИМОГИ ЩОДО БЕЗПЕКИ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ

Комаров Володимир,

*судовий експерт лабораторії товарознавчих
та транспортно-товарознавчих видів досліджень
Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз
Міністерства юстиції України*

У сучасних умовах проблема безпечності та якості харчових продуктів набула пріоритетного значення і особливої актуальності, стала важливим фактором підвищення рівня життя та забезпечення продовольчої безпеки. Значна увага до цієї проблеми обумовлена збільшенням кількості захворювань, пов'язаних з харчуванням, зростанням небезпеки забруднення сільськогосподарської продукції токсичними речовинами та радіонуклідами, прагненням держави до усунення торговельних бар'єрів з іншими країнами, насамперед з країнами ЄС. Наявність неякісної та небезпечної продукції на національних ринках є суттєвою загрозою продовольчої безпеки.

В Україні розроблена нормативно-правова база, що регулює процеси з надання якісних та безпечних продуктів споживачам. При виборі харчових продуктів варто обов'язково звертати увагу на зовнішній вигляд товару, упаковку, а також на маркування та інформацію про продукт, яка зазначена виробником.

Для прикладу, відповідно до Закону «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» [1, с. 9], на фасованих харчових продуктах, виробник обов'язково має надавати таку інформацію:

- 1) назву харчового продукту;
- 2) перелік інгредієнтів;
- 3) будь-які інгредієнти або допоміжні матеріали для перероблення;
- 4) кількість певних інгредієнтів або категорій інгредієнтів;
- 5) кількість харчового продукту у встановлених одиницях вимірювання;
- 6) мінімальний термін придатності або дата «вжити до»;